

**Univerzita Karlova Praha, Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy
akademický rok: 2016/2017**

Posudek bakalářské práce

Téma bakalářské práce: Pohádka v českém malířství kolem roku 1900

Studentka: Marie Černá

Studijní obor: Pedagogika – Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání, PS

Vedoucí bakalářské práce: prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.

Oponent: MgA. Michal Sedlák

Marie Černá zahájila výklad tématu posouzením významu pohádky v lidském životě. Její přístup vychází z definice pohádky a z reflexe jejího významu ve výtvarném umění, neboť její téma patří do oblasti již dříve reflektované. Vhodnost volby časového vymezení tématu potvrzují slova Karla Boromejského Mádla z roku 1908, citovaná autorkou: *„Žijeme zase v době pohádek? Je náš hmotný život tak nicotný a odpudivý, že z něho utíkáme do říše tajemných a kouzelných vidění? Opravdu se zdá, že mají umělci příčinu vyhýbat se co nejvíce reálnosti dne, jako by byli už znaveni a znechuceni ...“*. Doba secese je skutečně dobou úniku ze skutečnosti, jakkoliv je rovněž dobou převratných vědeckých objevů Freuda, Plancka nebo Einsteina a pronikavých, k poznání současného světa přispívajících uměleckých děl Klimta, Rodina, Mahlera, Strausse, Shawa, Prousta a mnoha jiných velikánů. Velká válka, která tuto snivou dobu drasticky ukončila, se stala také počátkem návratu umělců k realistickému vidění světa.

Je snadné sledovat pohádkové motivy v ilustraci, avšak v době kolem roku 1900 zaplaví pohádkové motivy nejzávažnější evropská malířská díla. Není tehdy nedůstojné se opravdově zabývat osvobozováním princezen, zápasem s nestvůrami a plněním pohádkových úkolů. Pohádkové postavy vstupují dokonce do pomníkových realizací (*Malá mořská víla* Edvarda Eriksena v Kodani, 1913). Časopis *Volné směry* věnuje pohádkovým motivům své speciální číslo. Autorka práce se ve výběru českých autorů věnuje Vojtěchu Preissigovi (jako příkladu v ilustraci), Janu Preislerovi, Jaroslavu Panuškovu a Josefu Váchalovi.

V didaktické části bakalářské práce diplomantka sleduje dvě zadání, která určuje žákům 4. a 5. ročníku základní školy: 1. úkol – *Pohádkový objekt*, 2. úkol:

Vodník. Témata nejsou sice příliš vynalézavá a motivující, ale odpovídají světu pohádky velmi organicky.

Praktická část bakalářské práce je podle mého názoru její nejúspěšnější částí. Do ní vložila diplomantka nejvíce své invence a tvůrčího úsilí. Namalovala akvarelem pět přípravných studií „pohádkové“ krajiny, ve skutečnosti krajinných záběrů, do nichž promítla prostřednictvím vytvořené barevné a světelné nálady ovzduší pohádky, tak jak je ona sama cítí. Z nich pak vycházela při olejomalbě pěti krajin v malých formátech, kde rozvinula a v nové technice upevnila pohádkové nálady, studované v akvarelových skicách: *Za sedmero horami, Bylo, nebylo, Brána do kouzelného světa, Pohádkové Trosky, Šťastně až navěky*. Nutno říci, že se jí to úspěšně podařilo a že zvláště první z krajin pohádkovou náladou skutečně dýchá a je velmi dobře koloristicky zvládnuta. Úspěšnost malířského výkonu je podle mého názoru dána autorčinou předchozí malířskou zkušeností a přirozeným koloristickým talentem, kterým nesporně disponuje. Názvy prací čerpají ze známých *topoi* pohádkové literatury a zároveň nesklouzly do líbivé podbízivosti, přestože se nevyhýbají obvyklým osvědčeným scénériím západu nebo východu slunce.

Bakalářská práce naplňuje své poslání, přestože v teoretické části neproniká příliš do hloubky problému a v didaktické části není příliš invenční ani vynalézavá. Praktická část je naproti tomu kvalitní a v souvislosti s oběma předchozími částmi svědčí o výrazné připravenosti autorky stát se dobrou učitelkou výtvarné výchovy.

Za prokázaný výkon, velmi dobrou jazykovou a literární úroveň práce a výrazné malířské provedení cyklu krajin s pohádkovou náladou doporučuji bakalářskou práci Marie Černé k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou **1**.

V Praze 9. 5. 2017

Prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.
vedoucí diplomové práce